

References

1. Bondar I. V. (2023). Intehratsiia elektronnykh resursiv u bibliotechnomu seredovyschi zakladu vyshchoi osvity: perevahy ta vyklyky. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 2, pp. 102—108.
2. Horbul T. O. (2023). Didzhitalizatsiia kulturnoi spadshchyny v Ukraini: analiz osoblyvosti v konteksti rozvytku tsyfrovoy kultury. *Kulturolohichniy almanakh*, 4, pp. 212—218. doi: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.29> (accessed: 11.09.2024).
3. Kapitsa Yu. M. (2019). Dyrektyva 2019/790/JeS pro avtorske pravo v yedynomu tsyfrovomu rynku ta pytannia adaptatsii zakonodavstva Ukrainy. *Informatsiia i pravo*, 3, pp. 65—77. Available at: http://ippi.org.ua/sites/default/files/10_14.pdf (accessed: 18.10.2024).
4. Kulyniak M. A. (2022). Tsyfrova kulturna spadshchyna yak fenomen tsyfrovoy kultury. *Kulturolohichniy almanakh*, 3, pp. 218—227.
5. Marina O. Yu. (2013). Vykorystannia kraudsorsynh-tekhnologii u diialnosti zarubizhnykh bibliotek. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*, 41, pp. 212—221.
6. Pikhurets O. V. & Lytvyn S. I. (2017). Rozvytok pravovoho rehuliuвання vidnosyn, poviazanykh iz vykorystanniam "syritskykh tvoriv" v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*, 44 (1), pp. 81—86. Available at: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.44/part_1/20.pdf (accessed: 07.11.2024).
7. Stratehichna prohrama rozvytku arkhivnoi spravy Ukrainy na serednostrokovu perspektyvu (2019—2023 rr.). (2019). *Derzhavna arkhivna sluzhba Ukrainy*. Kyiv. Available at: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/strateg_prog_rozv_arch_spav.pdf (accessed: 13.12.2024).
8. Fandreizynh v Ukraini: shliakhy do zaluchennia koshtiv. (2024). *Welfare.green*. Available at: <https://welfare.green/fandrejjzing-v-ukraini-shlyakhi-do-zaluchennya-koshtiv/> (accessed: 22.12.2024).
9. Shevchenko M. O. (2021). Kraudsorsynh u vidbori dokumentiv ta formuvanni tsyfrovoho kontentu dokumentnoi spadshchyny. *Kultura ta informatsiine suspilstvo XXI stolittia : materialy vseukr. nauk.-teoret. konf. molodykh uchenykh*, 22—23 kvitnia 2021 r. / Kharkiv. derzh. akad. kultury ta in. Kharkiv, pp. 241—242.
10. Iak zberehty tsyfrovu spadshchynu. (2022). *Ukrainer*. Available at: <https://www.ukrainer.net/zberehty-tyfrovu-spadshchynu/> (accessed: 22.12.2024).

Надійшла до редакції 10 березня 2025 року

УДК 077.5:004.773.8-027.541](477)"364"(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2025.4(345).32-38

Катерина Дюжева,
кандидатка філологічних наук,
стариша викладачка кафедри журналістики, реклами та PR
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
Dyuzheva-K@zu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1357-8720>

Значення місцевих новинних платформ у розвитку цифрової комунікації в Україні

У статті досліджено особливості регіональних новинних сайтів як елементу всеукраїнської цифрової комунікації. Розглянуто функціональний аспект, через який авторка демонструє важливість діяльності регіональних медіа на противагу загальнодержавним. За приклад обрано Житомирщину та її локальні медіаплатформи. Розглянуто низку публікацій за 2022—2024 рр., починаючи від повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Зауважено, що сьогодні комунікація в цифровому форматі є найактивнішою та найпопулярнішою моделлю постачання інформації населенню, тому реципієнти Житомирської області віддають перевагу оперативному інформуванню, що його пропонують регіональні новинні інтернет-джерела як найшвидші та найсучасніші медіазасоби. Зазначено, що саме з таких журналістських повідомлень, які, крім сайтів, є у вільному доступі в соцмережах і телеграм-каналах новинних порталів, можна без зайвих зусиль і витрат дізнатися про події, територіально близькі аудиторії (наприклад, щодо вимкнення електроенергії, поточного чи аварійного ремонту автошляхів, цін на сезонні продукти). Констатовано, що сучасні регіональні новини — це багатоаспектне й неоднозначне явище. З одного боку, вони географічно найближчі до потенційного споживача, що дає їм змогу ґрунтовно аналізувати попит через моніторинг громадської думки та інші методи зворотного зв'язку. З іншого боку, в епоху інтернету, цифрової трансформації та штучного інтелекту пошук інформації не потребує обов'язкової присутності журналіста на локації, про яку потрібно написати чи

відняти матеріал. Це породжує питання перспектив (фінансових, трудових ресурсних тощо) розвитку регіональних медіа в контексті форми їх подальшого функціонування та існування загалом. Наголошено, що нинішня практика функціонування медіа свідчить, що центральні платформи часто перебирають на себе пріоритетність у постачанні новин аудиторії регіону, випереджаючи місцеві засоби масової комунікації.

Ключові слова: місцеві новинні платформи; регіональні медіа; цифрова комунікація; журналістська етика; стандарти журналістики; контент; цифровізація

Постановка проблеми. Сучасні регіональні медіа — явище неоднозначне: з одного боку, територіально вони є найближчими до потенційного реципієнта, що дає змогу ґрунтовно аналізувати попит через моніторинг громадської думки й інші методи зворотного зв'язку; з іншого боку, в добу інтернету, тотальної цифровізації та штучного інтелекту процес пошуку інформації не потребує фізичної присутності журналіста на локації, про яку йдеться в матеріалі. З огляду на це гостро стоїть питання перспектив розвитку регіональних медіа щодо форми подальшого функціонування та існування як таких, адже саме місцеві засоби масової комунікації є найближчими та найінформативнішими для кожної особи регіону, в якому вона проживає чи тимчасово перебуває.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблеми розвитку, функціонування та перспектив розвитку регіональних медіа досліджують експерти Інституту демократії ім. Пилипа Орлика О. Іванова, О. Мойсєєва, Н. Стеблина [6], І. Авраменко, С. Єременко, Ю. Залізняк, О. Семютюк, а також Д. Баркар [3; 4], О. Пелешок, А. Шелефонтюк [14], Л. Кочубей, В. Андрушків [1; 2], Р. Стрільчук, С. Пиртко, О. Малярчук [10]. Для аналізу ситуації, що сьогодні склалася у сфері регіональних медіа, варто звернутися до професійних стандартів журналістики з метою дослідження їх дотримання чи порушення в локальних журналістських матеріалах. В аналітичних розвідках дослідники акцентують на роботі медійників в умовах війни, зокрема й інформаційної. Слушними є роздуми А. Шелефонтюк щодо проблем місцевих новинних платформ, які гальмують розвиток медіа в онлайн-просторі (дефіцит кадрів, обмежені технологічні можливості, брак обладнання й програмного забезпечення для роботи в мережі, низька зацікавленість рекламодавців та інвесторів, нечіткі правові норми, фінансова невідповідність аудиторії, фінансова нестабільність, нестача навичок використання мультимедійних форматів, неготовність до роботи 24/7).

Мета статті — визначити роль місцевих новинних платформ (на прикладі Житомирщини) у формуванні ефективної цифрової комунікації та їх вплив на реалізацію права населення на доступ до інформації; проаналізувати сучасний стан, а

також перспективи функціонування й розвитку регіональних медіа як невіддільного складника українського інформаційного простору.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Регіональні медіа — це видання, які поширені в межах конкретного регіону України або мають виражене локальне значення, виходячи в окремому місті чи районі. Регіональні медіаплатформи є невіддільним елементом всеукраїнського інформаційного простору й основним джерелом відомостей про події міста чи області, особливості функціонування місцевих державних установ різних рівнів. Саме тому дуже важливою є якість інформаційного продукту, створеного в регіоні, адже від того, наскільки контент цікавий і запитаний аудиторією, залежить наклад, перегляди, а отже й фінансовий добробут редакції. Інформаційне наповнення регіональних засобів комунікації має відповідати очікуванням читачів, адже журналістика рідного краю є регіональним інститутом, що функціонує в локальному середовищі та має на меті якісне, стабільне й повне постачання інформації про факти, події, процеси та явища до кожного суб'єкта регіону. Це необхідно для того, щоб решта соціальних інститутів могла повноцінно виконувати свої функції, орієнтуючись на потреби й запити населення регіону. Як громадяни держави є цілісною системою, так і населення області, району, міста або села також становить саморегульований складний механізм.

Як слушно зауважує А. Шелефонтюк, розглядаючи основні напрями регіональної журналістської діяльності в цифровій сфері, які нині можна спостерігати у "...США, Німеччині, Великобританії, Франції та Фінляндії (оптимізація цифрової редакційної та комерційної діяльності; створення диджитал-орієнтованої культури; нова бізнес-модель; зміна функцій місцевої преси)...", українські регіональні медіа, по суті, зосереджені здебільшого на вдосконаленні ефективності роботи. Редакції мають "...постійно оновлювані вебсайти, з більшою чи меншою ефективністю використовують потенціал соціальних мереж, намагаються залучати нову аудиторію. Однак при цьому не можна не вказати на велику кількість проблем, пов'язаних з необхідністю переходити на стандарти..." цифрової журналістики. Українські регіональні медіа стикаються з низкою проб-

лем, які гальмують їх розвиток в онлайн-просторі. Серед найактуальніших — дефіцит кваліфікованих кадрів, які набули сучасних цифрових навичок; обмежені технологічні можливості редакцій, нестача необхідного обладнання та програмного забезпечення для ефективної роботи в онлайн-середовищі; низька зацікавленість рекламодавців інвестувати в онлайн-медіа на відміну від традиційних ресурсів. Нечіткі правові норми, брак ґрунтовно розробленої законодавчої бази для регулювання цифрової діяльності в Україні також створюють незручності для ефективної роботи місцевих новинних платформ. До того ж аудиторія не готова платити за доступ до онлайн-контенту, що ускладнює фінансову стабільність інтернет-медіа. Брак у редакцій навичок створення та використання мультимедійних форматів, неготовність до цілодобової роботи в режимі 24/7 також гальмують розвиток регіональних засобів масової комунікації в онлайн-просторі. Через наведені чинники цифровізація регіональних медіа в Україні відбувається повільно [14].

У грудні 2023 р. Інститут масової інформації (ІМІ) провів моніторингове дослідження дотримання професійних стандартів у загальнодержавних онлайн-медіа. Результати свідчать, що "...до лідерів дотримання професійних стандартів під час укладання стрічки новин входять такі онлайн-видання: "Бабель", "Громадське", "Суспільне", Liga.net, "Українська правда", "Еспресо", ZN.UA, "Слово і Діло". У моніторинговий період експерти ІМІ уперше зафіксували дотримання стандартів у виданні LB.ua на дуже високому рівні — 95% матеріалів без жодних порушень. Найнижчий відсоток публікацій, що не порушують стандартів, належить таким сайтам: "РБК-Україна", УНІАН, "Фокус", ТСН, Obzrevatel, "24 канал" і Telegraf [3]. Дещо раніше, у жовтні 2023 р., фахівці ІМІ дослідили соцмережі п'яти популярних медіа Житомира: "Житомир.інфо", "Суспільне Житомир", "Журнал Житомира", "Перший Житомирський", СК1. Аналізуючи здобуті результати, журналісти зазначали, що, "крім основних новинних стандартів, вони керуються поняттям "не нашкодь", бо усвідомлюють, що працюють в умовах інформаційної війни" [11]. Отже, медійники не завжди можуть повною мірою використати вимогу мирного часу щодо повноти подання інформації в разі загрози розголосу державної таємниці, військової інформації, даних про розміщення стратегічно важливих об'єктів, деталі влучань під час обстрілів тощо.

Наступний моніторинг, здійснений Інститутом масової інформації та висвітлений у ма-

теріалі Д. Баркара, припадає на червень 2024 р. Автор наголошує на такій характерній особливості, як емоційність висвітлення питань, дотичних до мобілізації населення України. Медіа різних регіонів значно бурхливіше реагують на болючу та водночас важливу для суспільства проблему мобілізації. Гостру реакцію реципієнтів на цю тему віддзеркалюють емоційно насичені тексти журналістів, що свідчить про перехід до нового ракурсу викладу інформації. Для формування висновків щодо загальної тенденції Д. Баркар подав аналітику роботи 27 редакцій медіа. Автор також зосередив увагу на тому, що емоційний аспект може не лише вплинути на фокус висвітлення війни, а й призвести до трансформації сприйняття контенту аудиторією.

Щодо дотримання етики українського журналіста, то моніторинг виявив порушення норм. Наслідком цього є падіння довіри до медіа з боку цільової аудиторії. Наприклад, у червні 2024 р., "...коли Генеральний штаб на своїй сторінці розмістив повідомлення про успішну атаку на російські об'єкти, проілюстрував її зображенням, згенерованим штучним інтелектом, але про надприродне походження картинки промовчав. Більшість досліджених медіа розмістила новину з посиланням на це повідомлення, проілюструвавши її цією ж таки картинкою і підписавши її як фото, надане ГШ" [4].

Питання журналістської етики під час війни набуло нового звучання як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях, адже про реалії журналістам тепер доводиться розповідати так, щоб не вийти за межі стандартів. Складність цього поєднання має передусім морально-психологічний характер. Журналіст зобов'язаний працювати беземоційно, з гарячим серцем і холодним розумом, проте реалізувати на практиці ці принципи доволі непросто. Цей дисонанс став особливо помітним на початку повномасштабного вторгнення, коли журналісти тільки вчилися керувати своїми емоціями, зокрема у прямому ефірі. Наведемо приклади всеукраїнської трансляції телемарафону "Єдині новини", коли ведучі чи запрошені до ефіру гості не могли опанувати себе й стримати сльози чи лайку. Таку емоційну нестабільність можна обґрунтувати форс-мажорними умовами життя та роботи, але журналістська етика не має винятків із правил та норм, і в цьому полягає її регульовальна функція.

Війна призвела до появи нових реалій і понять, які потрібно розрізняти та чітко ідентифікувати. Для уникнення проблем Комісія з журналістської етики розробила Рекомендації щодо

словника воєнного часу, опубліковані на сайті Житомирської обласної військової адміністрації [9]. Документ містить вказівки, як правильно вживати в журналістських текстах точні клішовані формулювання на позначення реалій війни.

До основних функцій регіональних медіа належать: оперативне й повне висвітлення місцевих подій; презентація думок впливових у регіоні людей; висвітлення нагальних проблем регіону; орієнтування в культурних подіях; практична допомога в розв'язанні повсякденних соціальних проблем. Прикладом виконання функції оперативного й повного висвітлення локальних подій у житомирських онлайн-медіа може слугувати матеріал журналістів "Житомир.info" від 19 лютого 2024 р. "Чи дійсно в Житомирі планують об'єднати два університети. Коментар ректорки ЖДУ" [13], автор якого ґрунтовно вивчає резонансне питання подальшої діяльності закладів освіти.

Щодо функції презентації думок впливових у регіоні людей, то її повною мірою реалізовано в лютому матеріалі 2024 р. "У Житомирі з прибережної зони Тетерева демонтували паркан на вимогу міськради" ресурсу "Житомир.online", де інформацію подано "зі слів міського голови Сергія Сухомлина" [12].

Висвітлення нагальних проблем місцевості виявляється в об'єктивному інформуванні аудиторії про те, що її цікавить. Зокрема, з початком повномасштабної війни активізувалися пошуки додаткового підробітку серед людей, які тимчасово залишилися без роботи або невчасно отримували заробітну плату на підприємствах. З огляду на актуальність цієї проблематики 13 жовтня 2022 р. "Перший житомирський" опублікував статтю Ю. Демусь під назвою "Де та за скільки у Житомирі можна здати макулатуру, склотару, ПЕТ-пляшки і каштани" [5].

Аналізуючи функцію орієнтування в культурних подіях, варто наголосити на її особливій важливості під час війни, коли сфера мистецтва, хоч і перебуває у непростому стані, має непересічне значення для підтримки моральних і духовних аспектів життя людей. Наприклад, 28 серпня 2023 р. В. Кучерява оприлюднила на сайті "Ріо-Бердичів" матеріал під назвою "Повертаємо своє: містяни перекладають українською мовою казку бердичівського письменника Миколи Косміна «Піко — Кришталеве Горлечко»" [8], у якому йдеться про знайомство українського читача з творчістю талановитого земляка та художній переклад його творів.

Практична допомога в розв'язанні повсякденних соціальних проблем — одне з найсерйоз-

ніших завдань журналіста. Небайдужість, прагнення допомогти людям через надання потрібної й очікуваної інформації простежуємо в багатьох сюжетах житомирських регіональних медіа. Особливого значення цій меті надала війна з її жахіттями та втручанням у мирне життя населення. Наприклад, Ю. Климчик у медіаматеріалі "Жителі Берліну передали гуманітарну допомогу нашій громаді" [7], уміщеному на порталі "Звягель.інфо" 4 березня 2022 р., інформує читачів про те, що місцевим мешканцям було передано харчі, предмети особистої гігієни, медикаменти, одяг, каримати, матраци, ковдри. Зважаючи на дату публікації, стає зрозуміло, що в умовах початку війни такі предмети були життєво необхідними.

Наведені приклади свідчать про наближеність журналістських фактів та експертних коментарів до регіональної аудиторії, яка не має можливості дізнатися про події й процеси, що відбуваються на малій батьківщині, із видань всеукраїнського масштабу. Натомість регіональні медіа забезпечують інформаційний зв'язок із місцевою аудиторією.

Громадська організація "Детектор медіа" та Інститут масової інформації розробили комплексну мапу з рекомендованими медіа в усіх регіонах України. Позначено на ній і Житомирську область. Цей онлайн-ресурс сприяє виявленню та популяризації якісних журналістських проєктів, забезпечуючи потребу реципієнтів у достовірній та актуальній інформації. Методологія, яку використовують для оцінювання медіа, ґрунтується на глибокій аналітиці й експертній думці відомих сучасних медійників. Проводиться постійний моніторинг регіональних медіа, приймаються нові заявки від охочих долучити своє медіа до рейтингу рекомендованих. Карту регулярно оновлюють, щоб забезпечити охоплення нових якісних медіа та актуальність інформації. Користуючись цими ресурсами, споживачі можуть впевнено обирати інформаційні ресурси, які відповідають високим стандартам якості й достовірності. Привертає увагу відкритість розробників для громадськості в бажанні взаємодіяти, щоб поліпшувати мапу та сприяти розвитку якісної журналістики в Україні. Вважаємо це починання вкрай важливим, оскільки спільні зусилля допоможуть створити сприятливе середовище для доступу до надійних та об'єктивних джерел інформації в усіх регіонах країни. Проте станом на кінець 2024 р. на мапі позначено лише чотири житомирських регіональних медіа, серед яких два інтернет-видання ("Суспільне Житомир", "Житомир.info"), один телеканал ("Суспільне

Житомир"), одна радіостанція ("УР. Житомир"). Причина такої невеликої кількості рекомендованих регіональних медіа полягає передусім у відносно невеликому відсотку звернень власників медіа, що свідчить про нерозуміння ними своєї ролі й функцій у розвитку громади.

Висновки. Проаналізовані медіаматеріали 2022—2024 рр. є частковим віддзеркаленням сучасного стану, перспектив функціонування й розвитку місцевих новинних платформ. Головна ознака, що відрізняє медіа аналізованого періоду від попереднього, — цифровізація. Відсоток друкованих газет в області стрімко й суттєво зменшився від початку війни. Особливості регіональних медіа як складника всеукраїнської цифрової комунікації полягають в їх унікальності та значущості в ролі з'єднувальної ланки між виром регіональних подій, процесів та явищ і жителями регіону (області, міста чи села). Водночас сучасне суспільство не може стояти осторонь складних процесів, що відбуваються в інформаційній сфері, тому всі виклики, пов'язані з розвитком високих технологій, ІІІ, цифровізацією, впливають і на діяльність локальних медіа. Тенденція до скорочення кількості регіональних новинних платформ різко посилилася під час пандемії

COVID-19, а початок повномасштабного вторгнення ще більше загострив її. Ці чинники поставили під загрозу функціонування місцевих медіа як самостійних суб'єктів медіаринку. У кращому становищі опинилися медіа, що виявили гнучкість і спромоглися не лише адаптуватися до викликів цифровізації, а й відстежувати та впроваджувати в роботу тренди, течії, напрями й технологічні інновації. Йдеться передусім про цифрову комунікацію, завдяки якій локальні медіа не лише вижили й пристосувалися до реалій, а й продовжили виконувати головне завдання — доносити до споживачів оперативну новинну інформацію регіонального охоплення. На прикладах наведених у статті моніторингові медіа, а також низки журналістських медіапублікацій доведено думку про потребу подальшого функціонування місцевих новинних платформ, які реципієнти використовують з огляду на близькість і локальність висвітлюваних тем. Наявні у цій сфері проблеми є поштовхом до розвитку та самовдосконалення місцевих медіа.

Перспективу подальших досліджень становить моніторинг процесів, що відбуваються на регіональному медіаринку, зокрема в інформаційному просторі Житомирської області.

Список бібліографічних посилань

1. Андрушків В. Інструменти диджиталізації українських локальних медіа. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2024. № 2 (58). С. 34—40. doi: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2024.2\(58\)](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2024.2(58)).
2. Андрушків В. Робота редакцій і журналістів регіональних медіа у сучасних умовах. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Том 35 (74), № 3. Ч. 2. С. 156.
3. Баркар Д. Новини під час війни. Аналіз професійних стандартів провідних онлайн-медіа в грудні 2023 року. 28.12.2023. *Інститут масової інформації*. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/novyny-pid-chas-vijny-analiz-profesijnyh-standartiv-providnyh-onlajn-media-u-grudni-2023-roku-i58066>.
4. Баркар Д. Новини під час війни. Аналіз професійних стандартів провідних онлайн-медіа в червні 2024 року. 26.06.2024. *Інститут масової інформації*. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/novyny-pid-chas-vijny-analiz-profesijnyh-standartiv-providnyh-onlajn-media-v-cherвні-2024-roku-i62192>.
5. Демусь Ю. Де та за скільки у Житомирі можна здати макулатуру, склотару, ПЕТ-пляшки і каштани. 13.10.2022. *Перший житомирський*. URL: <https://1.zt.ua/news/misto/de-ta-za-skilky-u-zhytomyri-mozhna-zdaty-makulaturu-sklotaru-pet-plyashky-i-kashtany.html>.
6. Іванова О., Мойсєєва О., Стеблина Н. Місцева преса: посібник для ЗМІ. Як регіональним журналістам працювати за часів нових медіа та кризи демократії. Київ : Бізнесполіграф, 2019. 232 с. URL: http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf.
7. Климчук Ю. Жителі Берліну передали гуманітарну допомогу нашій громаді. 04.03.2022. *Газета "Звягель-ІНФО"*. URL: <https://zvyagel.com.ua/news/150275-zhutelii-berlinu-peredalu-gumanitarnu-dopomogu-nashiy-gromadi.html>.
8. Кучерява В. Повертаємо своє: містяни перекладають українською мовою казку бердичівського письменника Миколи Косміна "Піко — Кришталеве Горлечко". 28.08.2023. *РІОБердичів*. URL: <https://rio-berdychiv.info/novyny/kultura/povertaiemo-svoie-u-berdychevi-perekladaiut-ukrainskoju-movoiu-kazku-pysmennyka-mykoly-kosmina-piko-kryshitaleve-horlecho>.
9. Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо словника воєнного часу: Рекомендації підготовлені за сприяння Міністерства оборони України. 02.03.2023. *Житомирська обласна державна адміністрація : офіційний вебсайт. Інформація для ЗМІ Житомирщини*. URL: <https://oda.zht.gov.ua/main/informatsiya-dlya-zmi-zhytomyrshhyny/rekomendatsiyi-komisiyi-z-zhurnalistskoyi-etyky-shhodo-slovnyka-voyennogo-chasu/>.

10. Стрільчук Р., Пиртко С., Малярчук О. Верифікація цифрових ЗМІ як маркетингового інструменту в контексті сталого розвитку регіону. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-159>.
11. Трокоз О. Яким був 2023 рік для житомирських журналістів: адаптація, взаємопідтримка та стриманий оптимізм. 25.12.2023. *Zhitomir.INFO*. URL: https://www.zhitomir.info/post_3154.html.
12. У Житомирі з прибережної зони Тетерева демонтували паркан на вимогу міськради. 19.02.2024. *Житомир.online*. URL: <https://zhitomir-online.com/podiyi/152506-u-zhytomyri-z-pryberezhnoyi-zony-tetereva-demontuvaly-parkan-na-vymogu-miskrady-foto.html>.
13. Чи дійсно в Житомирі планують об'єднати два університети. Коментар ректорки ЖДУ. 19.02.2024. *Zhitomir.INFO*. URL: https://www.zhitomir.info/news_219449.html#:~:text=Як%20повідомляв%20Житомир,єднувати%20місцеві%20університети%20не%20планують.
14. Шелефонтьюк А. Специфіка диджитальної діяльності регіональних газет. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2021. № 2. С. 71—80. doi: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2\(46\).11](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2(46).11).

Kateryna Diuzheva,

PhD of Philology, Senior Lecturer

at the Department of Journalism, Advertising and PR,

Zhytomyr Ivan Franko State University

The importance of local news platforms in the development of digital communication in Ukraine

The article deals with the peculiarities of regional news sites as an element of all-Ukrainian digital communication. The functional aspect is considered, through which the author demonstrates the importance and necessity of the existence of regional, local media as opposed to the national ones. Zhytomyr region and its local platforms are chosen as an example. A number of examples of publications for the period of 2022—2024 are given, starting with Russia's full-scale invasion of Ukraine. Communication in digital format is currently the most active and popular type of information delivery for the population. Therefore, the recipients of Zhytomyr region prefer to be informed promptly, which is offered by regional online news sources as the fastest and most modern means. It is from such journalistic reports, which, in addition to websites, are freely available on social media and telegram channels of news portals, that one can easily and cost-effectively learn about events that are geographically close to the audience (for example, power outages, routine or emergency road repairs, prices for seasonal products). The study also points out that regional news today is a diverse, ambiguous phenomenon. Firstly, they are geographically closest to their potential consumers, which allows them to analyze demand in detail through public opinion monitoring and other feedback methods. But, secondly, in the age of the Internet, digital transformation and artificial intelligence, information search does not require the journalist to be found and the location about which the material is to be written or filmed. This raises the question of the prospects (financial, human resources, etc.) for the development of regional media in terms of the form of their further functioning and existence as such. And today's media practice shows that central platforms often take over the priority in providing news to the regional audience, outstripping local platforms.

Keywords: local news platforms; regional media; digital communication; journalistic ethics; journalistic standards; content; digitalization

References

1. Andrushkiv V. (2024). Instrumenty dydzhytalizatsii ukrainskykh lokalnykh media. *Derzhava ta rehiony. Serii: Sotsialni komunikatsii*, 2 (58), pp. 34—40. doi: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2024.2\(58\)](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2024.2(58)).
2. Andrushkiv V. (2024). Robota redaktsii i zhurnalistiv rehionalnykh media u suchasnykh umovakh. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 35 (74), 3 (2), pp. 156.
3. Barkar D. (2023). Novyny pid chas viiny. Analiz profesiinykh standartiv providnykh onlain-media v hrudni 2023 roku. *Instytut masovoi informatsii*. Available at: <https://imi.org.ua/monitorings/novyny-pid-chas-vijny-analiz-profesijnyh-standativ-providnyh-onlajn-media-u-grudni-2023-roku-i58066>.
4. Barkar D. (2024). Novyny pid chas viiny. Analiz profesiinykh standartiv providnykh onlain-media v chervni 2024 roku. *Instytut masovoi informatsii*. Available at: <https://imi.org.ua/monitorings/novyny-pid-chas-vijny-analiz-profesijnyh-standativ-providnyh-onlajn-media-v-chervni-2024-roku-i62192>.
5. Demus Yu. (2022). De ta za skilky u Zhytomyri mozhna zdaty makulaturu, sklotaru, PET-plyashky i kashtany. *Pershyi zhytomyrskyi*. Available at: <https://1.zt.ua/news/misto/de-ta-za-skilky-u-zhytomyri-mozhna-zdaty-makulaturu-sklotar-pet-plyashky-i-kashtany.html>.

6. Ivanova O., Moiseieva O., & Steblyna N. (2019). *Mistseva presa: posibnyk dlia ZMI. Yak rehionalnym zhurnalistam pratsiuvaty za chasiv novykh media ta kryzy demokratii*. Kyiv: Biznespolihraf. Available at: http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf.
7. Klymchuk Yu. (2022). Zhyteli Berlinu peredaly humanitarnu dopomogu nashii hromadi. *Hazeta "Zviahel-INFO"*. Available at: <https://zvyagel.com.ua/news/150275-zhuteli-berlinu-peredalu-gumanitarnu-dopomogu-nashiy-gromadi.html>.
8. Kucheriava V. (2023). Povertaemo svoie: mistiany perekladaiut ukrainskoiiu movoiu kazku berdychivskoho pysmennyka Mykoly Kosmina "Piko — Kryshtaleve Horlechko". *RIOBerdychiv*. Available at: <https://rio-berdychiv.info/novyny/kultura/povertaemo-svoie-u-berdychevi-perekladaiut-ukrainskoiiu-movoiu-kazku-pysmennyka-mykoly-kosmina-piko-kryshtaleve-horlechko>.
9. Rekomendatsii Komisii z zhurnalistskoi etyky shchodo slovnyka voiennoho chasu: Rekomendatsii pidhotovleni za spriannia Ministerstva oborony Ukrainy. (2023). *Zhytomyrska oblasna derzhavna administratsiia : ofitsiinyi vebсайт. Informatsiia dlia ZMI Zhytomyrshchyny*. Available at: <https://oda.zht.gov.ua/main/informatsiya-dlya-zmi-zhytomyrshchyny/rekomendatsiyi-komisiyi-z-zhurnalistskoyi-etyky-shhodo-slovnyka-voyennogo-chasu/>.
10. Strilchuk R., Pyrtko S., & Maliarchuk O. (2024). Veryfikatsiia tsyfrovyykh ZMI yak marketynhovoho instrumentu v konteksti staloho rozvytku rehionu. *Ekonomika ta suspilstvo*, 62. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-159>.
11. Trokoz O. (2023). Yakym buv 2023 rik dlia zhytomyrskykh zhurnalistiv: adaptatsiia, vzaïemopidtrymka ta strymanyi optymizm. *Zhitomir.INFO*. Available at: https://www.zhitomir.info/post_3154.html.
12. U Zhytomyri z pryberezhnoi zony Tetereva demontuvaly parkan na vymohu miskrady. (2024). *Zhytomyr.online*. Available at: <https://zhitomir-online.com/podiyi/152506-u-zhytomyri-z-pryberezhnoyi-zony-tetereva-demontuvaly-parkan-na-vymogu-miskrady-foto.html>.
13. Chy dijsno u Zhytomyri planuiut' objednaty dva universytety. Komentar rektorky ZDU. (2024). *Zhitomir.INFO*. Available at: https://www.zhitomir.info/news_219449.html#:~:text=Як%20повідомляв%20Житомир,єднувати%20місцеві%20університети%20не%20планують.
14. Shefontiuk A. (2021). Spetsyfika dydzhytanoi diialnosti rehionalnykh hazet. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Sotsialni komunikatsii*, 2, pp. 71—80. doi: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2\(46\).11](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2(46).11).

Надійшла до редакції 20 січня 2025 року

АРХІВОЗНАВСТВО Й АРХІВНА СПРАВА

УДК 025.171+930.25]:006.034](477)(045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2025.4(345).38-44

Віталій Бондар,

кандидат наук із державного управління,
доцент кафедри інформаційно-документних комунікацій
Національного університету "Острозька академія",
vitaliy.bondar@oa.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-2425-3884>

Розвиток національної стандартизації у сфері архівної справи

У статті простежено історичні й організаційні аспекти розвитку стандартизації у сфері архівної справи. Окреслено вагому роль Українського науково-дослідного інституту з архівної справи та документознавства в розвитку національної стандартизації на етапі її становлення. Визначено важливість функціонування технічного комітету ТК 144 "Інформація і документація" в розробленні стандартів з інформаційної, бібліотечної й архівної справи. Особливу увагу приділено статистичному аналізу чинних стандартів в архівній галузі. Визначено динаміку ухвалення чинних національних стандартів з архівної справи, основні типи стандартів, їх тематичну спрямованість і методи ухвалення гармонізованих стандартів. На основі моніторингу каталогу національних стандартів і кодексів усталеної практики, анотованого переліку стандартів із бібліотечної справи та суміжних галузей виявлено, що станом на 2024 р. у сфері архівної справи функціонує 33 стандарти. Найбільше ухвалених стандартів пов'язано зі специфікою матеріальної основи архівних документів та їх зберіганням, також маємо певну частку термінологічних стандартів — 5. Досліджено, що серед чинних стандартів в архівній галузі домінують гармонізовані стандарти, ухвалені на основі стандартів